

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 89

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 21 november 2018

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Neutrale bezoekeruimtes - Informatie-uitwisseling en samenwerking

Wanneer er, na het uiteengaan van de ouders, moeilijkheden zijn bij de uitoefening van de omgangsregeling met de kinderen, kan de rechter het gezin doorverwijzen naar een bezoekeruimte waar de contacten begeleid worden en er gestreefd wordt naar een herstel en normalisering ervan. Gezinnen kunnen ook op vrijwillige basis aankloppen bij zo'n neutrale bezoekeruimte, die meestal ingebed is binnen de werking van een centrum algemeen welzijnswerk (CAW). Doorgaans komen de partijen zelf naar de neutrale bezoekeruimte zodat de contacten tussen hen begeleid kunnen worden. Het is echter ook mogelijk dat medewerkers van de bezoekeruimte naar de gezinnen thuis gaan, om daar de contacten te begeleiden.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vragen nr. 370 van 10 februari 2017 en 569 van 20 april 2017 gaf de minister cijfers met betrekking tot het aantal cliënten dat in 2015 en 2016 begeleid werd door een neutrale bezoekeruimte.

In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019 staat dat de "CAW de werking van de neutrale bezoekeruimten verder op elkaar [afstemmen]. De variabelen die van invloed zijn op de wachttijd zijn in kaart gebracht: infrastructuur, aantal medewerkers, interne organisatie, enz. Op basis daarvan worden aanpassingen doorgevoerd om de (eventuele) wachtlijst in te korten. Daarnaast werken de CAW een psycho-educatief pakket uit dat ze aan wachtende mensen kunnen aanbieden. In het kader van de samenwerking met familierechtbanken werden afspraken gemaakt over het doorgeven van informatie. Omdat we vaststellen dat rollen en verwachtingen niet altijd duidelijk zijn en noden evolueren, wensen we een ruimer traject op te zetten waarbij we afstemming zoeken tussen de burgerrechtelijke opdrachten van de justitiehuizen, de initiatieven met vrijwilligers van Het Huis en de neutrale bezoekeruimten van het CAW."

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 498 van 22 mei 2018 over informatie-uitwisseling tussen de CAW's en de familierechtbank stelde de minister dat er daaromtrent afspraken werden gemaakt.

1. Hoeveel cliënten werden in 2017 begeleid door een neutrale bezoekeruimte? Graag een opdeling per CAW. Over hoeveel kinderen gaat het? Hoeveel cliënten werden telkens vanuit een gerechtelijke context doorverwezen?
2. Hoeveel casussen/cliëntendossiers werden in 2017 behandeld door de neutrale bezoekeruimtes? Graag een opdeling per CAW. Hoeveel van deze dossiers werden telkens vanuit een gerechtelijke context doorverwezen?

3. Hoeveel mobiele contacten en huisbezoeken werden in 2017 gedaan door medewerkers van de neutrale bezoekeruimtes?
4. Hoeveel dossiers stonden in 2017 of staan momenteel op een wachtlijst? Hoelang bedroeg/bedraagt de wachttijd? Graag een opdeling per CAW.
5. In hoeverre werden de variabelen die een invloed zouden kunnen hebben op de wachttijd bij de neutrale bezoekeruimtes al in kaart gebracht? Wat is hieromtrent de planning?
6. Kan de minister meer toelichting geven bij het psycho-educatief pakket dat wordt uitgewerkt om aan te bieden aan mensen die wachten op begeleiding binnen de neutrale bezoekeruimte?
7. Welke probleempunten leven er nog, na de gemaakte afspraken, aangaande de informatie-uitwisseling tussen de neutrale bezoekeruimtes en de rechtbanken?

ANTWOORD

op vraag nr. 89 van 21 november 2018

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1.

Aantal cliënten in 2017				
	Bezoekruimte e vrijwillige context	Bezoekruimte gerechtelijke context	bezoekruimte e algemeen¹	Totaal
Antwerpen	3	131		134
Boom Mechelen Lier	10	121		131
De Kempen	0	31	3	34
Limburg	38	249	49	336
Oost-Vlaanderen	35	488		523
Brussel	6	45		51
Halle Vilvoorde	24	81		105
Oost-Brabant	28	157		185
Noord-West- Vlaanderen	9	43		52
Zuid-West- Vlaanderen	11	116		127
Centraal-West- Vlaanderen	8	80		88
Totaal	172	1542		1766

Van de 1766 cliënten in 2017 zijn er 490 0-18-jarigen. Deze telling maakt een opsplitsing tussen cliënten die een vrijwillig en een gerechtelijk traject volgen. In sommige situaties volgt nog een vrijwilliger traject na het gerechtelijk traject. Om die reden ligt het totaalcijfer 1766 hoger dan het totaalcijfer 1701 dat in het antwoord op schriftelijke vraag nummer 53 van november 2018 vermeld werd.

¹ In de nieuwe casusregistratie wordt het onderscheid (gerechtelijke en vrijwillige context) niet meer gemaakt. Limburg en De Kempen zijn reeds gestart met de nieuwe casusregistratie in 2017.

2.

Aantal cliëntendossiers in 2017							
	vrijwillige context	Gerech- telijke context	Algemeen	vrijwillige context	Gerech- telijke context	Algemeen	totaal
	individuele cliënt			cliëntsysteem			
Antwerpen	0	2		1	41		44
Boom Mechelen Lier	0	1		4	37		42
De Kempen	0	0	1	0	13	1	15
Limburg	1	4	6	15	83	14	123
Oost- Vlaanderen	0	12		13	150		175
Brussel	0	0		2	15		17
Halle Vilvoorde	1	0		7	26		34
Oost- Brabant	0	6		10	48		64
Noord- West- Vlaanderen	0	2		3	15		20
Zuid-West- Vlaanderen	0	4		5	40		49
Centraal- West- Vlaanderen	0	0		3	29		32
Totaal	2	31	7	63	497	15	615
Totaal	individuele cliënt		40	cliëntsysteem		575	

De individuele cliënten in tabel 2 zijn cliëntsysteem waar met één ouder wordt gewerkt.

3. Aantal huisbezoeken 2017: 2
Aantal mobiele contacten 2017: 27

4. Binnen de neutrale bezoekenruimten van de CAW is er niet altijd sprake van een wachttijd. De wachttijden kunnen sterk fluctueren. Soms zijn er bezoekenruimten zonder wachtenden, maar kan het zijn dat er twee maanden later wel sprake is van 2 mensen op de wachtlijst. De lengte en duur van de wachtlijst is dus zeer afhankelijk van het moment waarop gemeten wordt. Gemiddeld gesproken is er binnen de CAW een wachttijd voor de bezoekenruimte die varieert tussen 0 en 6 maanden.

5. De variabelen die van invloed zijn op het al dan niet hebben van een wachttijd werden in kaart gebracht. Het gaat om:

- Het aantal bezoekenmomenten dat georganiseerd wordt per bezoekenruimte;
- Het aantal systemen dat per bezoekenmoment ontvangen kan worden (dit wordt sterk bepaald door de infrastructuur);
- De personeelsomkadering;

- De toenemende complexiteit (bv. escalatie van conflict, verontrusting, werken met tolken, ...);
- De kwaliteit van de samenwerkingsafspraken met doorverwijzers.

In de loop van 2017-2018 werd er in totaal 440.000 euro geïnvesteerd in de CAW voor het inzetten op de problematiek van echtscheiding, meer specifiek die situaties waarbij kinderen betrokken zijn. Het werken aan een uniforme werking van de bezoekruimte en de aanpak van eventuele wachtlijsten zijn opgenomen in de subsidiecriteria. Het in kaart brengen van de variabelen zoals boven beschreven is een van de resultaten die werden teruggekoppeld aan onze administratie. De terugkoppeling over de middelen 2018 is voorzien begin 2019. Daarbij zullen ook de afspraken over hoe de CAW verder een gezamenlijk verbeteringstraject lopen. In 2019 wordt binnen het voorziene uitbreidingsbeleid voor het algemeen welzijnswerk hierin verder geïnvesteerd met een bijkomend budget van 560.000 euro.

6. Onderzoek toont aan dat tussen het opbellen van hulp en het eerste gesprek 60% van de mensen in staat is om op eigen racht positieve veranderingen aan te brengen. Ervaringen uit het programma 'Kinderen uit de Knel' leert dat de impact van het natuurlijk netwerk van ouders in een hoog conflictueuze echtscheiding groot is en dus het aangewezen is hen te betrekken bij de psycho-educatie. Iedere cliënt op een wachtlijst wordt uitgenodigd op een info-aand waarop het pakket wordt aangeboden. Ook leden van het netwerk worden aangemoedigd om aanwezig te zijn. De inhoud is als volgt opgebouwd:
 - Cijfers en definitie van hoog conflictueuze echtscheiding
 - Welke noden hebben kinderen wanneer ze te maken hebben met een echtscheiding
 - Rol van de bezoekruimte
 - Rol die het ruimere netwerk kan opnemen
 - Inspireren over wat het cliëntsysteem in afwachting kan doen.

Er wordt gebruik gemaakt van beelden en via filmpjes worden kinderen (onherkenbaar) aan het woord gelaten. De werkgroep legt de laatste hand aan het pakket en van 2019 zal dit groepsaanbod in alle Vlaamse en Brusselse bezoekruimten gerealiseerd worden.

7. Tijdens een interministeriële conferentie in juni 2018 werden afspraken gemaakt omtrent de verslaggeving vanuit de bezoekruimten. De bezoekruimten moeten minimaal info aanleveren over: de aanwezigheden; de afwezigheden; de eenzijdige stopzetting van het proces; de ernstige risico's in toepassing van artikel 458 bis van het Strafwetboek; de alternatieven om te overwegen. Wat de laatste twee punten betreft, vindt overleg met de sector Algemeen Welzijnswerk en met de justitiehuisen plaats om te komen tot een reglementair systeem en duidelijke afspraken.